

Tisková zpráva

Vyhlášení výsledků

XXVIII. ročníku Ceny Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení a fotografické soutěže na téma Děti a zdravotní postižení

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením vyhlásil letos XXVIII. ročník **Ceny za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení**.

Tuto Cenu uděluje Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením od roku 1994. Za dobu její existence prošlo soutěží cca 1600 publicistických děl. V letošním ročníku bylo hodnoceno 52 prací, které posuzovala nezávislá šestičlenná porota.

Hlavním měřítkem při posuzování přihlášených děl je to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s tématem zdravotního postižení a pozitivně ovlivnit její přístup k tomuto tématu. Cílem je vyzdvihnout především ta díla, která přináší pozitivní a nezkreslený obraz o životě lidí s postižením.

Ceny jsou udělovány ve 3 kategoriích – tiskové, rozhlasové a televizní.

Tisková kategorie

Do tiskové kategorie soutěže bylo přihlášeno 32 děl. Jednalo se o publikace a články jak z běžného tisku, tak i z novin a časopisů organizací osob se zdravotním postižením.

I. cena: Romana Procházková, magazín Dětský sluch, ZTRACENÉ A ZNOVUNALEZENÉ HLASY MÝCH BLÍZKÝCH

V článku autorka fakticky, ovšem s velmi emotivním podtextem, popisuje etapu svého života, kdy jí před deseti lety byl voperován kochleární implantát. Romana přibližuje okamžiky rozhodování a vyrovnávání se skutečností, že bude mít v hlavě „elektrodu v uchu“, zmiňuje postupné zvykání na zcela nové zvukové vjemy i potíže, které jsou sice obvyklým projevem takto velké změny, ale člověku to přináší nepříjemné momenty, které není snadné překonat. Autorka je velmi upřímná ve svém vyprávění, její neformální popis obav z operačního zákroku a posléze i radosti z jeho přínosu čtenáře nejen vtáhnou do děje, ale především mu umožní pochopit, resp. alespoň částečně se vžít do vnímání a myšlení člověka se sluchovým postižením.

II. cena: Karolína Lišková, Téma, DÍKY MAPÁM CHÁPEME MATĚJŮV SVĚT

„Má poruchu autistického spektra a také geniální nadání. Kreslí dopravní mapy, které obdivuje celý svět,“ jsou slova, jimiž Karolína Lišková uvádí svůj rozhovor s maminkou šestnáctiletého Matěje. V textu, který je určený nejširší veřejnosti, se autorce podařilo vysvětlit na konkrétním příkladu, co je autismus, jak se projevuje, i to, jak hledat možnosti, aby člověk s autismem dokázal být okolím chápán a respektován. A ukazuje i to, jak se maminka Matěje postupně vyrovnávala s autismem svého syna. Jenže život ani příběh nekončí – Matěj vytváří mapy na produkty, batohy, povlečení... Obsáhlý rozhovor tak boří „zajeté“ představy a ukazuje, že i s takovýmto problémem se lze vyrovnat. Přínosem je i to, že se autorce rozhovoru podařilo připojit i krátký rozhovor se samotným Matějem.

III. cena: Hana Kulasová, Pasparta, Paseka, KAPKA KÁMEN VYHLOUBÍ

Deníkové zápisky z let 1955 až 1973 paní Hany Kulasové jsou svědectvím nejen o trpělivé obětavé mateřské lásce při každodenní péči o dva syny, z nichž staršímu Jiřímu byl diagnostikován autismus až ve 12 letech a o rok mladší Václav byl nadprůměrně inteligentní a pěkně neposedný, a jejich výchově, ale i radosti z pokroků, kterých oba dosahovali, z obav o budoucnost staršího syna, o životě rodin s postiženým dítětem za socialismu, o bezradnosti odborníků v době, kdy diagnosa autismu byla ještě u nás neznámá, i jejich odsudku, protože nebylo zvykem tyto děti vychovávat v rodině. Nadčasové vyprávění je určeno široké čtenářské veřejnosti.

Čestné uznání: kolektiv autorů, Společnost Parkinson, ČASOPIS PARKINSON Č. 62/2020, 63/2021, 64/2021

Už 64. vydání časopisu Společnosti Parkinson samo o sobě dokládá práci, kterou s neutuchající intenzitou vynakládá paní Zdislava Freund a její kolegyně a kolegové. Je ovšem třeba dodat, že vydávání časopisu je „jen“ šlehačkou na dortu – už při letmém přečtení je zřejmé, kolik práce v organizování „klubového“ života „parkinsonici“ odvádějí. Časopis přináší potřebné informace parkinsonikům, ale je i velmi přínosným čtením pro širokou veřejnost, protože, jak víme, jednou z největších překážek pro lidi s Parkinsonem je neinformovanost okolí o jejich nemoci. Rozhovory s odborníky, předávání zkušeností i zprávy z akcí, vše ve velmi čtivé formě profesionálně graficky zpracované – to vše umísťuje časopis Parkinson na přední místo mezi podobnými tisky.

Odkaz na časopis PARKINSON č. 62/2020: <https://www.spolecnost-parkinson.cz/res/archive/074/008444.pdf?seek=1609126901>

Odkaz na časopis PARKINSON č. 63/2021: <https://www.spolecnost-parkinson.cz/res/archive/045/008489.pdf?seek=1615468812>

Odkaz na časopis PARKINSON č. 64/2021: [008606.pdf \(spolecnost-parkinson.cz\)](https://www.spolecnost-parkinson.cz/res/archive/046/008506.pdf?seek=1615468812)

Čestné uznání: Michal Hrdlička, Portál, MÝTY A FAKTA O AUTISMU

Profesor Michal Hrdlička, přednosta Dětské psychiatrické kliniky FN Motol, přináší populárně-naučnou formou méně známá fakta o autismu, jejich nečekané souvislosti a nevyhýbá se ani hodně diskutovaným tématům. Kniha je určena všem zájemcům o problematiku autismu – rodičům dětí s autismem i odborníkům, kteří se chtějí seznámit s málo známými fakty o autismu.

Rozhlasová kategorie

Do rozhlasové kategorie bylo přihlášeno celkem 6 pořadů Radia Proglas a Českého rozhlasu.

Cena: Jana Kuklová, Radio Proglas, UČIT SE A UČIT BEZ ZRAKU (Z CYKLU STUDIO BRNO)

Autorka seznamuje posluchače s jazykovou školou Ergones, ve které vyučuje pět lektorek jazyků se zrakovým hendikepem. Výuka probíhá on-line. Učit jazyky bez speciálních učebnic je nesmírně obtížné, lektorky se snaží sehnat materiály v digitální podobě třeba na internetu, ale většinu cvičení musí samy připravit, případně skenovat např. i ze zahraničních učebnic. Jazykové kurzy jsou vhodné pro všechny věkové kategorie, vidící i zrakově hendikepované a lektorky dokáží každému vytvořit kurz na míru přesně podle jeho potřeb. Porotu zaujala unikátnost tohoto projektu a také informace, které autorka získala rozhovorem se zmíněnými lektorkami.

Odkaz na pořad: <https://www.proglas.cz/program/detail-poradu/2020-11-12-22-00-00/>

Čestné uznání: Antonín Žolnerčík, Radio Proglas, NÁVŠTĚVA NOVÝCH CHRÁNĚNÝCH DÍLEN OPAVSKÉ CHARITY (Z CYKLU STUDIO OSTRAVA)

V Chráněných dílnách Charity Opava nachází práci více než 170 lidí s hendikepem, kteří se nemohou uplatnit na běžném trhu práce. Od roku 1996 dílny postupně měnily místo a rozšiřovaly svoji působnost. Nyní v nových prostorech v Jaktarži nabízí práci v šicí, keramické a kompletační dílně, v dílně na demontáže elektroodpadu a mají i svůj e-shop.

Odkaz na pořad: <https://www.proglas.cz/program/detail-poradu/2021-06-02-20-15-00/>

Televizní kategorie

V televizní kategorii bylo hodnoceno celkem 13 pořadů České televize a 1 filmový dokument.

I. cena: Iva Tereza Grosskopfová, Josef Nekvasil, Česká televize, Televizní studio Ostrava, KRÁLOVSTVÍ POHODY (Z CYKLU NÁŠ VENKOV)

Tloskov, malou obec na Benešovsku, skvěle reprezentují čínorodí klienti místního "zámeckého" sociálního zařízení, kteří mají mentální a pohybové postižení. Nově pod vedením mladého ředitele úspěšně hospodaří na vlastní farmě, starají se o chov zvířat, provozují truhlářskou dílnu, provádí geologický průzkum spojený s broušením nalezených polodrahokamů. Již od roku 1973 (dříve Ústav sociální péče) zde funguje klientská kapela "Kabrňáci", nyní nově zakládají i vlastní rádio, posilující rozvoj jejich sebevědomí i pocity vnitřní radosti. Z dokumentu je patrné, jak přátelským a kamarádkým vedením lze téměř 250 klientů s různým druhem postižení proměnit v aktivní partnery, kteří společně s kmenovými zaměstnanci mění okolní svět k lepšímu.

Odkaz na pořad: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1097944695-nas-venkov/420235100041005-kralovstvi-pohody/>

II. cena: Ivan Crnac, Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku, MEZI DVĚMA SVĚTY

Protagonistou filmu mladého talentovaného filmaře Ivana Crnace je moderátor a scenárista Televizního klubu neslyšících Milan Fritz a jeho rodina. Na příkladu Milanovy komunikace se slyšícími dětmi, manželkou a kamarády nám autor Ivan Crnac, který sám trpí nedoslýchavostí, ukazuje, jak lze v běžném životě dosáhnout vzájemného porozumění a jak lze v mladých lidech pěstovat od útlého dětství empatii k lidem se sluchovým hendikepem.

III. cena: Marta Dušková, Miloslav Kučera, Česká televize, KLÍČ Č. 21/2020

Pořad přibližuje činnost spolku Naděje pro děti úplňku, který se stará o potřeby rodin dětí s těžkou formou autismu a který svou činností částečně nahrazuje péči státu v podpoře těch, kteří se snaží "pomáhat pomáhajícím". Inspiraci čerpá spolek v zahraničí, konkrétně v Irsku, kde se mu podařilo navázat spolupráci s předním odborníkem Brianem McDonaudem, propagátorem metody, jak podpořit pozitivní chování u lidí s mentálním postižením. Manželé Třešňákoví, zakladatelé spolku Naděje pro děti úplňku, seznamují diváky se svými osobními zkušenostmi, které sepsali do knihy Zvuky probouzení. Pořad ukazuje, jak obětavost a vytrvalost jednotlivců posouvá celou komunitu osob s podobným osudem a poskytuje nové poznatky těm, kteří pomoc zatím jinde nenalézají.

Odkaz na pořad: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096060107-klic/220562221700021/>

Čestné uznání: Česká televize, Česká televize studio Brno, DOKTOR ŽAKO 3 (10 DÍLŮ)

Pořad z cyklu čtení do ouška pro slyšící i neslyšící děti. Zvířecí doktor Žako čte pohádky Lucie Křesťanové o zvířátkách. Ve znakové řeči mu sekunduje jeho papoušek Žako Kongo a andulka. Příběhy jsou doplněné scénkami hranými neslyšícími herci. Pořad si zaslouží ocenění pro svoji originalitu a nápaditost při vytváření lepšího povědomí malých diváků o roli a důležitosti znakového jazyka při komunikaci s neslyšícími dětmi. Hravou formou jim přibližuje možnost vzájemného porozumění, které si prostřednictvím pohádkových příběhů mohou osvojit a později přenést do svého vlastního života.

Odkaz na pořad: <https://decko.ceskatelevize.cz/dr-zako>

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením vyhlásil tento rok již pošesté **fotografickou soutěž**, tentokrát na téma **Děti a zdravotní postižení**. Hodnoceno bylo celkem 33 přihlášených fotografií. Porota, která rozhodovala o vítězích soutěže, byla složena ze zástupců Úřadu vlády ČR, Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR a fotografky. Ceny byly uděleny za fotografie, které nejlépe zachycují každodenní život dětí se zdravotním postižením a jejich aktivní přístup k životu.

I. cena: Markéta Nováková: Lucinka

Popis autorky: Lucinka odpočívá na Bleskovi po hipoterapii v centru Hiporehabilitace Jupiter. Autorka fotografie Markéta Nováková působí v Jupiteru, kde jsou dětem se zdravotním postižením poskytovány individuální hiporehabilitace, jako asistentka kroužků a volnočasových aktivit, vodička koní, správkyně sociálních sítí a fotografka.

Místo a datum pořízení: Řevnice, srpen 2021

II. cena: DEBRA ČR: Tančit jako motýl

Tančit, skákat, radovat se s ostatními..., pro většinu dětí nic neobvyklého..., pro Rebeku, která má velmi křehkou a zranitelnou kůži, to běžné není. Rány na nohou a chodidlech ji limitují při každém kroku. Přesto tančí. S obrovským nadšením a radostí. Pomáhají jí v tom její milující rodina, kamarádi v okolí i DEBRA ČR.

Fotografie byly pořízeny v rámci letního ozdravného pobytu DEBRA ČR pro rodiny s nemocí motýlích křídel. Děti mají snadno zranitelnou kůži a mnohdy i sliznice. Každé z nich se potýká s jinou formou nemoci, s rozdílnými životními překážkami. Všechny však s ohromnou vnitřní silou.

Místo a datum pořízení: Tři Studně, léto 2021

III. cena: Veronika Kružíková: Malý umělec

Autorka k fotografii uvádí: Daneček se narodil s nemocí motýlích křídel (Epidermolysis bullosa, EB) stejně tak jako jeho tatínek, můj bratranec. Daneček (1,5 roku) je velký bojovník. Moc rád se zapojuje do výtvarných činností.

Místo a datum pořízení: rekreační pobyt na Vysočině, Tři Studně, 13.07.2021